

Les monedes i xapes catalanes de necessitat

ANTONI TURRÓ I MARTINEZ

Com és sabut, un dels greus problemes que el nostre país hagué de solucionar en el curs de la guerra del 1936/1939 fou el de l'economia i dins d'aquest el de ordenació monetària.

La desaparició de la menuda moneda pels canvis trasbalsà totalment la vida comercial quotidiana i, obligats a trobar-hi remei, la sola solució fou l'emissió municipal de signes monetaris fraccionaris.

La gran majoria dels Ajuntaments dels Països Catalans feren doncs emissions monetàries locals utilitzant el material paper o cartó degut a la seva facilitat d'aprovisionament i al seu baix cost ja que les possibilitats d'encunyar moneda metàl·lica es veia dificultada enormement pel fet del seu relativament elevat cost i sobretot per les dificultats en aconseguir la matèria prima, ja que els metalls eren necessaris per a les indústries de guerra.

No obstant, alguns Ajuntaments catalans vencent aquestes dificultats, optaren per la moneda metàl·lica i és una revista d'aquestes encunyacions monetàries de guerra la que volem fer i estudiar en aquest i en successius articles.

LES XAPES DE VILADRAU

Una de les encunyacions més discutida i més difícil de documentar, ja que ha desaparegut tota la documentació dels arxius municipals, és la de les xapes d'1 peseta emeses per l'Ajuntament de Viladrau (Osona) que comptava a l'època amb 954 habitants.

A finals del primer trimestre del 1937, després d'un assaig de paper moneda provisional fet a mà i escrit a màquina que no aconseguí resoldre el problema, el Consell Municipal decidí fer front a les dificultats dels canvis fent una emissió de monedes en metall del valor d'1 pta.

Aquest treball fou confiat al manyà local Pere Àrmengou i Julià que tenia el seu taller al carrer d'Arbúcies núm. 2, el qual començà per tallar uns cospells o discos de 36 mm. de diàmetre en planxa de llauna emplomada per mitjà d'un trepà, en els quals gravà a cops de martell per una sola cara amb

punxons corrents del mercat, les inicials A V (Ajuntament Viladrau) i al damunt, en una altra línia, 1 P (Una Pesseta).

Cal remarcar que la xifra 1 és molt més alta que les lletres ja que amida 11 mm. quan les lletres amiden 8 mm.

A més també hi gravà, per mitjà d'un punxó que fabricà ell mateix, una contramarca en forma d'arbre, molt rudimentari, que és l'emblema de l'escut del poble.

Així doncs aquestes xapes estan gravades en incús per l'anvers, quedant tots els signes marcats en relleu al revers.

D'aquestes diguem-ne monedes que pesen 2'385 grs. se'n feren un miler i foren molt ben acollides per la població circulant lliurement i legalment pel poble fins al mes d'agost del 1937, en que l'Ajuntament acordà retirar-les i substituir-les per una emissió de paper moneda amb els valors d'1 pta. i 25 cts.

Malgrat que segons sembla i com ja hem dit, se'n fabricaren un miler, aquestes xapes són actualment molt difícils de trobar i han esdevingut una de les peces més rares i valuoses de totes les monedes de guerra catalanes.